

***GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA
LATA 2013 – 2020
DLA GMINY TRZEBIELINO***

Wstęp

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną a także konieczność wypracowania skutecznych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. Art. 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j.Dz. U.2013.182 z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Głównym wzorcem pomocowym w działaniu Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin przy ich zaangażowaniu i dużym udziale, poparte wspólnym działaniem nie tylko wyspecjalizowanej pracy socjalnej ale również współpracy z pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia, policją i innymi służbami nastawionymi na pomoc rodzinie czy większym grupom.

Takie podejście do problemów rodziny stwarza szansę systemowego rozwiązania co spowoduje, że dysfunkcje które mają w niej miejsce nie zostaną potraktowane jako zjawiska dotyczące tylko pojedynczych osób. Praca w systemie i przy zaangażowaniu całej rodziny z zastosowaniem różnych form pomocy wychodzenia z kryzysu – daje duże szanse, że następne pokolenia nie staną się „zawodowymi” świadczeniobiorcami pomocy społecznej. Motyw przewodni działania Ośrodka Pomocy Społecznej to łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej klientów pomocy społecznej, a przede wszystkim pomoc w usuwaniu przyczyn, które głęboko tkwią w sferze społecznej i psychicznej.

Gminna strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej określa najważniejsze działania, które należy zrealizować, aby umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, a tym samym ma ona zapewnić warunki sprzyjające rozwojowi społecznemu i poczucie bezpieczeństwa społecznego. Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy społecznej umożliwi w sposób efektywny rozwiązywanie najważniejszych problemów społecznych. Celem niniejszej Strategii jest opracowanie takich form działania, które pozwolą na rozwiązanie najistotniejszych

problemów w sposób zorganizowany, kompleksowy i wykorzystujący wszelkie możliwe zasoby. W działaniach zaś starano się zwrócić uwagę na czas, źródła finansowania oraz zasoby ludzkie, które powinny mieć charakter możliwy do realizacji.

Jako element żywy strategia będzie podlegać ciągłym zmianom, będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych oraz współdziałania instytucji i organizacji zarówno administracji rządowej, samorządowej jak i organizacji pożytku publicznego zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integracją.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych służyć będzie jako podstawa określająca kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej na terenie gminy Trzebielino w latach 2013 – 2020.

Rozdział I. Podstawy prawne

Strategia jest dokumentem stanowiącym podstawę do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych.

Cele i kierunki działań są zgodne ze wskazaniem innych dokumentów o charakterze programowym z obszaru polityki społecznej. Zgodnie z art.17 ust.1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t.j.Dz. U.2012.182 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

- ❖ Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. nr 142 poz.1591z późn.zmianami)
- ❖ ustawa z dnia 28 listopada 2003r.o świadczeniach rodzinnych /Dz. U. z 2003r. Nr 228, poz.2255 z późn. Zm/,
- ❖ ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów /t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 / ,
- ❖ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.),

- ❖ ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994r. Nr 111, poz 535, z późn. zm./,
- ❖ ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /(Dz.U. 2012.1356 z późn. zmianami ./,
- ❖ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie /Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874 z późn. zm./,
- ❖ ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym /Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późn.zm./,
- ❖ ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zmianami/,

Strategia jest skorelowana z innymi programami i opracowaniami , takimi jak :

1. Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013,
2. Narodowa Strategia Integracji Społecznej,
3. Strategia Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007-2013,
4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015,
5. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 roku;
6. Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013r.,
7. Strategia rozwoju społeczno- gospodarczego Gminy Trzebielino na lata 2007-2015,
8. Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej Powiatu Bytowskiego na lata 2007- 2013,
9. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie bytowskim na lata 2007-2013,
10. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bytowskim na lata 2007-2013.

Cele polityki pomocy społecznej i integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określanych w przyjętej w czerwcu 2004r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają również z celów w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000r. przez Radę Europejską w Nicei.

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez

piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 roku. Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Europejskiej Karcie Społecznej.

Wykorzystane materiały i dokumentacje

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebielino została opracowana na podstawie dostępnych dokumentów, opracowań i informacji o charakterze analitycznym, diagnostycznym i strategicznym oraz na podstawie zebranych danych statystycznych na potrzeby niniejszej strategii. Szczegółowy wykaz wykorzystanych źródeł przedstawia poniższe zestawienie:

- ❖ Sprawozdania merytoryczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2011 - 2012.
- ❖ Sprawozdania finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2011 - 2012.
- ❖ Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2011 - 2012
- ❖ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Trzebielino na lata 2007-2015

Rozdział II. Charakterystyka gminy Trzebielino

Gmina Trzebielino położona jest w zachodniej części Województwa Pomorskiego, w Powiecie Bytowskim i jest jedną ze 123 gmin województwa, w tym jedną z 98 gmin wiejskich i miejsko – wiejskich.

Powierzchnia ogólna gminy wynosi 225,4 km² i stanowi 10,28% powierzchni powiatu bytowskiego. Gmina Trzebielino jest położona przy trasie krajowej Poznań-Słupsk w otulinie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupii”. Od Morza Bałtyckiego dzieli gminę 50 km, od miasta Słupska (100 tys. mieszkańców) 30 km. Stolicą gminy jest miejscowość Trzebielino.

Ludność gminy i podział na sołectwa

Gminę Trzebielino zamieszkuje 3779 mieszkańców (stan na 31.12.2012r.). Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na 11 sołectw.

Tabela 1. Wykaz sołectw wchodzących w skład gminy Trzebielino

<i>LP.</i>	<i>Sołectwo</i>
<i>1.</i>	<i>Trzebielino</i>
<i>2.</i>	<i>Poborowo</i>
<i>3.</i>	<i>Cetyń</i>
<i>4.</i>	<i>Starkowo</i>
<i>5.</i>	<i>Zielin</i>
<i>6.</i>	<i>Suchorze</i>
<i>7.</i>	<i>Miszewo</i>
<i>8.</i>	<i>Gumieniec</i>
<i>9.</i>	<i>Bożanka</i>
<i>10.</i>	<i>Objezierze</i>
<i>11.</i>	<i>Dolno</i>

Samorząd lokalny i instytucje wspierające rozwój gminy

W gminie Trzebielino zlokalizowane są instytucje i punkty usługowe dla mieszkańców jak:

- Urząd Gminy
- Apteka
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Poczta
- Punkt Kasowy Banku Spółdzielczego w Trzebielinie
- Ośrodek Zdrowia
- Gabinet Stomatologiczny
- Biblioteka Gminna
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Szkoła Podstawowa w Trzebielinie z punktem przedszkolnym

- Szkoła podstawowa w Suchorzu z punktem przedszkolnym
- Gimnazjum w Starkowie
- Centrum Sportowe
- Zakład Usług Komunalnych

Rozdział III. Problemy społeczne

Identyfikacja podstawowych problemów społecznych

W społeczności gminy występują liczne problemy. Dotykają one dużą liczbę mieszkańców gminy.

Za najważniejsze problemy społeczne można uznać:

- wysoka stopa bezrobocia, w tym długotrwałego bezrobocia i jego niekorzystna struktura;
- brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i ich niedostosowanie do zmieniających się wymogów rynku pracy;
- niskie dochody ludności i znaczny w nich udział pomocy socjalnej;
- odpływ ludności do miast oraz za granicę, zwłaszcza w obrębie grup najlepiej wykształconych młodych osób;
- niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności, niski przyrost naturalny);
- słaby rozwój gospodarki mieszkaniowej, brak mieszkań komunalnych i socjalnych;
- brak ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i seniorów;
- alkoholizm;
- słaby dostęp do lekarzy – specjalistów (brak poradni ginekologicznej);
- zbyt mała liczba i niewielkie znaczenie działających organizacji pozarządowych;
- niewystarczająca aktywność lokalnej społeczności;

Problemy społeczne w perspektywie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Warunki prawne i organizacyjne systemu pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 182)

Ustawa o pomocy społecznej określa:

- 1) zadania w zakresie pomocy społecznej,
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,

- 3) organizacje pomocy społecznej,
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zgodnie z art. 3.1 pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ustawa wymienia również materialno - prawne przesłanki udzielania świadczeń z pomocy społecznej takich jak:

- 1) ubóstwo,
- 2) sieroctwo,
- 3) bezdomność,
- 4) bezrobocie,
- 5) niepełnosprawność,
- 6) długotrwała lub ciężka choroba,
- 7) przemoc w rodzinie,
- 8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźców,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizm lub narkomania,
- 14) zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa,
- 15) klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Dane te zachodzące w gminie Trzebielino obrazuje poniższa tabela:

Tabela 2: Ilość osób ubiegających się o pomoc społeczną w zależności od przyczyn udzielania takiej pomocy na poziomie Gminy Trzebielino.

Przyczyny udzielania pomocy	ROK 2011		ROK 2012	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	17	39	29	62
Sieroctwo	0	0	1	1
Bezdomność	3	3	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	43	235	42	231
W tym:	25	167	23	154
Wielodzietność				
Bezrobocie	173	660	182	682
Niepełnosprawność	71	219	71	231
Długotrwała lub ciężka choroba	78	241	80	243
Bezradność w sprawach opiekowych. i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	40	170	41	175
W tym:	23	76	24	81
Rodziny niepełne				
Rodziny wielodzietne	8	53	8	55

Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Alkoholizm	18	24	20	28
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	13	4	18
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	1	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	3	9	2	2
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań GOPS Trzebielino

Wykazane powyżej przyczyny udzielenia pomocy są ze sobą powiązane, dlatego też osoby i rodziny objęte pomocą społeczną występują jednocześnie w kilku kategoriach.

Przedstawione w Tabeli 2 dane ukazują, że decydującym czynnikiem przyznawania pomocy społecznej jest nadal bezrobocie.

Bezrobocie

W gminie Trzebielino bezrobocie jest bezsprzecznie problemem, który dotyka największą część społeczeństwa. Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu rodzin obniża się z czym związany jest fakt rozszerzania się obszaru patologii społecznej.

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej jego rodziny. Pogorszenie funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy i może przejawiać się problemami i kryzysem w rodzinie, a nawet doprowadzić do jej rozpadu. Pojawia się także groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji „dziedziczenia statusu osoby bezrobotnej”. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma praca socjalna oraz działania środowiskowe dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie, jak również technika kontraktu socjalnego, która pozwala na to, by pomoc uzależniona była i stymulowała aktywność osoby bezrobotnej i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się alkoholizm i przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy może powodować procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania społecznie nieakceptowane, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko. Negatywne emocje związane z

sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych, na środowisko rodzinne. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga odpowiednich form oddziaływań pomocy społecznej na bezrobotnych oraz instytucji i organizacji zajmujących się reintegracją zawodową.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2011- 2012 w Gminie Trzebielino.

Rok	Bezrobotni ogółem	W tym długotrwałe	Z prawem do zasiłku
2011	445	250	116
2012	493	271	135

Bezrobocie jest jedną z przesłanek do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.

Problem osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych za niepełnosprawne uznaje się osoby dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierające postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury. Obok tych utrudnień osoba niepełnosprawna musi pokonać funkcjonujące nadal w społeczeństwie bariery świadomościowe, bierność, niezrozumienie, niechęć i niewiedzę

Na podobne problemy napotykają także osoby długotrwałe chore, które w okresie choroby mają ograniczone możliwości wypełniania swych ról społecznych, a nawet rodzinnych. Niepełnosprawność oraz długotrwała choroba znajdują się w katalogu przesłanek do udzielenia pomocy społecznej, zgodnie z art. 7 pkt. 5 i 6 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.

Starzenie się społeczeństwa.

Jednym z celów polityki społecznej realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest ułatwienie funkcjonowania w środowisku lokalnym osób starszych, podtrzymanie ich sprawności ruchowej i intelektualnej umożliwiającej zaspokojenie podstawowych potrzeb oraz łagodzenie trudności związanych z wiekiem. Sytuacja ludzi starszych w okresie szybkich zmian gospodarczych jest uwarunkowana takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej.

Występuje mniejsza zdolność przystosowywania się do nowych sytuacji, pogorszenie pamięci, zainteresowania innymi osobami, zmienność nastrojów, płaczliwość, skłonność do depresji, wzrost podejrzliwości i poczucia zagrożenia. Szczególną uwagę należy zwrócić na pomoc i aktywizację osób „złotego wieku” oraz dołożyć wszelkich starań, aby ograniczyć marginalizację i wykluczenie tej kategorii mieszkańców z życia społecznego.

Działania w głównej mierze ukierunkować na wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania, oferując szeroki wachlarz usług socjalnych, gdyż zmiany związane z wiekiem prowadzą do ograniczenia samodzielności, utraty poczucia bezpieczeństwa i wynikającej z niej niemożności podejmowania samodzielnych decyzji. Zawęża się własny horyzont patrzenia na świat, zmniejsza się sprawność intelektualna, stary człowiek czuje się zagubiony.

Bardzo często poczucie zagubienia wynika po prostu z lęku, trosk i osamotnienia. GOPS zapewnia osobom samotnym, przewlekłe chorym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Ta forma pomocy pozwala pozostać osobie starszej w jej naturalnym środowisku. Usługi opiekuńcze są finansowane ze środków własnych gminy zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r., gdyż są zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Od kilku już lat GOPS kieruje osoby bezrobotne do świadczenia usług opiekuńczych w ramach wykonywania prac społecznie użytecznych na podstawie porozumienia Wójta Gminy Trzebielino z Powiatowym Urzędem Pracy w Bytowie. Taka forma jest uzupełnieniem świadczonych przez ośrodek usług opiekuńczych, poszerza pakiet wsparcia środowiskowego oferowanego osobom starszym, a jednocześnie aktywizuje kobiety długotrwale bezrobotne.

Ubóstwo oraz marginalizacja i wykluczenie społeczne

Na użytek ustawy o pomocy społecznej ubóstwo oznacza posiadanie dochodu mniejszego niż kryterium dochodowe określone w ustawie. Aktualnie kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 542,-zł netto, dla osoby w rodzinie 456,-zł netto.

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji). Pojęcie ubóstwa powstałego na drodze indywidualnych sytuacji życiowych obejmuje takie aspekty jak:

- bezrobocie
- niepełnosprawność wszelkiego rodzaju- fizyczna, psychiczna, umysłowa
- długotrwała, przewlekła choroba
- rodziny niepełne, samotnie wychowujące dzieci
- wielodzietność (wg statystyk GUS rodziny ubogie są większe od pozostałych, a ich średnia wielkość wynosi 4,3 osoby)
- uzależnienia (zwłaszcza narkomania i alkoholizm)
- samotność (zjawisko szczególnie częste wśród emerytów i rencistów posiadających niskie uposażenia finansowe)

Warto też zauważyć, że w wielu przypadkach problemy te nie występują pojedynczo, ale zespołowo, nawarstwiają się, stawiając jednostkę w bardzo niekorzystnej sytuacji materialno - bytowej i społecznej.

Zjawisko wykluczenia społecznego jest trudne do zdefiniowania w kilku słowach. Mamy bowiem do czynienia z wieloma nakładającymi się wymiarami. Wykluczenie społeczne to brak lub ograniczenie możliwości uczestniczenia, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i organizacji, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności osób ubogich. Dotyczy osób i rodzin czy też grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach materialnych (ubóstwo)
- nie posiadają odpowiednich kwalifikacji umożliwiających im wejście na rynek pracy, założenie rodziny, czy też utrudniają dostosowanie się do zmieniających się warunków społeczno- ekonomicznych

- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych (codziennych) zasobów społecznych na skutek niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby czy innych cech indywidualnych
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób: przemocy, szantażu, agresji.

Grupy wrażliwe na wykluczenie społeczne to:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych
- dzieci wychowujące się poza rodziną
- kobiety samotnie wychowujące dzieci
- ofiary patologii życia rodzinnego
- osoby bezrobotne, w tym długotrwale bezrobotne
- osoby o niskich kwalifikacjach
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych
- niepełnosprawni i osoby przewlekle chore
- osoby chorujące psychicznie
- osoby samotne w podeszłym wieku
- osoby opuszczające zakłady karne
- bezdomni
- osoby uzależnione od narkotyków i alkoholu
- członkowie rodzin osób uzależnionych/ osoby współuzależnione
- imigranci (szczególnie utrzymujący się z nielegalnej pracy).

Od 2008r. GOPS w Trzebielinie realizuje projekt Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji. Celem głównym projektu jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu bezrobotnych kobiet i mężczyzn z terenu gminy oraz młodzieży za pomocą form aktywnej integracji i pracy socjalnej.

Cele szczegółowe to m.in. :

- zwiększenie zdolności interpersonalnych oraz umiejętności poruszania się po rynku pracy;
- przeciwdziałanie stereotypom dotyczącym roli kobiety i mężczyzny w rodzinie;

- zwiększenie zaufania we własne siły, wzrost motywacji, podniesienie samooceny;
- przeciwdziałanie demoralizacji.

Uczestnicy projektów mają zajęcia z psychologiem, doradcą zawodowym, pedagogiem, mają możliwość ukończenia kursów zawodowych, zdobycia prawa jazdy i innych uprawnień w miarę zapotrzebowania.

Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz problemy opiekuńczo – wychowawcze rodzin objętych pomocą społeczną

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych.

Znaczącą część klientów GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Wiele rodzin klientów ośrodka odznacza się zaburzoną strukturą w postaci

nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole (mniej czasu poświęcają przygotowywaniu się do lekcji, przeżywają więcej porażek szkolnych w efekcie czego rezygnują z podejmowania wysiłku w zdobywaniu wiedzy), w takiej sytuacji rodzice nie pomagają, lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub też w ogóle przestają się nim interesować. Dzieci odrzucane przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dla dorosłych ofiar przemocy domowej są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach „pomocowych”. Rodzina dysfunkcyjna nie jest w stanie spełnić swoich podstawowych zadań, gdyż:

- ✓ nie realizuje właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczej
- ✓ nie zaspokaja potrzeb materialnych i duchowych
- ✓ nie przekazuje właściwych społecznie wzorów postępowania norm i zasad współżycia społecznego

Praca z rodziną problemową winna zmierzać do uwzględnienia indywidualnych problemów jej członków, a także do naprawy różnych systemów, których rodzina jest częścią składową.

2.1. Bezdomność

Bezdomność, z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki, jest kwestią społeczną o znaczeniu i zasięgu globalnym, mającym specyficzne, regionalne i lokalne uwarunkowania. Bezdomność warunkują liczne przyczyny, do których należy zaliczyć przede wszystkim:

- rozpad rodziny, a więc zerwanie więzi formalnych, psychologicznych i społecznych
- eksmisje, prawny nakaz opuszczenia lokalu,
- opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania,
- brak stałych dochodów i stałego źródła utrzymania,
- przemoc w rodzinie,
- konflikty spowodowane brakiem tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- brak schronienia spowodowany: opuszczeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej, opuszczeniem szpitala psychiatrycznego,
- uchodźstwo
- zdarzenie losowe.

Działania o charakterze profilaktycznym w gminie winny być skierowane między innymi do następujących osób i grup społecznych:

- osób i rodzin zagrożonych bezdomnością,
- wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- osób opuszczających zakłady karne,
- środowisk patologicznych,
- innych grup szczególnie zagrożonych bezdomnością.

Zapewnienie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i wynika z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.

Na terenie gminy Trzebielino nie funkcjonuje schronisko dla osób bezdomnych i osoby pozbawione schronienia kierowane są do noclegowni w Słupsku lub w innych miejscach województwa. W 2011 i 2012 roku z pomocy w postaci miejsca w schronisku skorzystały po 3 osoby samotne.

Alkoholizm i narkomania

Jednym z powodów korzystania z pomocy społecznej są również uzależnienia od alkoholu oraz od narkotyków. Alkoholizm jest zjawiskiem, które dotyka bardzo wielu mieszkańców naszej gminy w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Alkoholicy to ludzie, którzy nie są w stanie konsekwentnie kontrolować swojego picia przez dłuższy czas i którzy nie mogą ręczyć za swe zachowanie po tym, jak

zaczną pić. Jest to choroba, którą można zatrzymać, ale nie wyleczyć. Potrafimy zaproponować sposoby i środki, które będą sprzyjać całkowitej abstynencji osoby uzależnionej i rekonstrukcji jej sposobu życia. Proces uzależnienia jest nieodwracalny, co nie oznacza braku możliwości powrotu do trzeźwego życia. Nie wystarczy jednak w tym celu przestać pić. Leczenie jest długotrwałym procesem, tak jak długotrwałym procesem jest rozwój uzależnienia.

Alkoholizm jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Każdy człowiek doświadczający picia ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszenia jego godności osobistej.

Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powstawania innych problemów zdrowotnych oraz problemów materialnych, zawodowych i wychowawczych. Powoduje zaburzenie relacji między członkami rodziny. Alkohol często bywa przyczyną agresji, stosowania przemocy wobec członków rodziny, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci, kryzysu a nawet rozpadu rodziny.

W rodzinach długotrwale nadużywających alkoholu wzorzec picia powielają dzieci.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy. W związku z tym co roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowuje i realizuje przyjęty uchwałą Rady Gminy Trzebielino Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program taki określa zadania w zakresie profilaktyki oraz środki na ich realizację i stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Narkomania - potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się:

- tzw. głodem narkotycznym ,
- przymusem zażywania środków odurzających,
- chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszystkimi sposobami.

Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwujemy w naszym kraju znaczny wzrost rozmiarów problemu posiadania i zażywania narkotyków. Szybko zwiększało się

rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych. Rosły w znacznym tempie wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność.

Wraz ze wzrostem ilościowym następowały zmiany jakościowe. Polska „scena leków” zaczęła upodabniać się do zachodnioeuropejskich. Pojawiły się na szerszą skalę nowe, charakterystyczne dla krajów zachodnich substancje i nowe wzory ich używania, które choć pod pewnymi względami są mniej destruktywne, sprzyjają rozwojowi problemu. Nowe środki takie jak: amfetamina, heroina w odmianie do palenia czy halucynogeny, a przede wszystkim przetwory konopi, nie kojarzą się w świadomości młodych ludzi z narkomanią i jej ciemnymi stronami.

Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomani i ich ograniczenie jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. Tymczasem w wielu przypadkach powoduje ono tylko rozbudzenie ciekawości młodzieży na skutek tendencyjnych informacji i ich nadawców. Tylko właściwie dobrane programy profilaktyczne mogą się przyczynić do odrzucenia niewłaściwych zachowań. Powinny one ukazywać postawy społecznie akceptowane, wzorce alternatywne wobec subkultury alkoholowej i narkomańskiej. Wobec tego programy profilaktyczne nie powinny się koncentrować na straszeniu i proponowaniu abstynencji, ale na informowaniu o mechanizmach uzależnienia, na rozwijaniu umiejętności odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz na sprzyjaniu rozwojowi osobowości. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie opracowuje i realizuje przyjmowany uchwałą Rady Gminy Trzebielino Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Program taki określa działania profilaktyczne oraz wysokość środków na ich realizowanie.

. Nie zanotowano narkomanii jako powodu ubiegania się o pomoc materialną, co nie oznacza, że to zjawisko omija naszą gminę. Trudno zdiagnozować skalę problemu bez badań zakrojonych na szerszą skalę, wymagających pracy specjalistów.

Formy udzielanej pomocy i świadczeń.

Pomoc społeczna realizowana jest w formach pomocy pieniężnej, pomocy rzeczowej i w usługach. Ze względu na źródło finansowania zasiłki udzielane w ramach pomocy materialnej dzielą się na zadania własne gminy i zadania zlecone

Tabela 4: Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

ROK	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2011	245	860
2012	252	863

Źródło: Opracowanie z rejestru GOPS Trzebielino

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej utrzymuje się na stałym poziomie.

Obecnie obserwujemy, zarówno w kraju jak i w gminie, bardzo wysoki odsetek osób starszych. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz jej procentowy udział w całej populacji wciąż rośnie. Jedną z form pomocy przyznawanych dla osób starszych są usługi opiekuńcze. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też ich rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W pomocy społecznej dąży się, aby usługi opiekuńcze zapewnione były w miarę możliwości w miejscu zamieszkania.

Tabela 5: Liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych

ROK	Liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych
2011	5
2012	6

Źródło: Opracowanie z rejestru GOPS Trzebielino.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie od 1 maja 2004 r. realizuje także ustawę o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.).

Ustawa adresowana jest do ludzi o dochodach nie przekraczających 539 na członka rodziny. Zadania ustawy realizowane są - między innymi - przez Ośrodki Pomocy Społecznej i podobnie jak ustawa o pomocy społecznej stanowi narzędzie przeciwdziałania ubóstwu.

Tabela 6: Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego z uwzględnieniem kosztów.

ROK	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne i FA	KWOTA
2011	347	1463000
2012	338	1534000

Źródło: Opracowanie GOPS na podstawie sprawozdania ze świadczeń rodzinnych i FA.

Współpraca z innymi podmiotami.

W ramach realizacji zadań pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie mając na względzie realizowanie integracji społecznej i jej polityki współdziała między innymi z:

- ❖ Placówkami służby zdrowia
- ❖ Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ❖ Powiatowym Urzędem Pracy w Bytowie Filia w Miastku
- ❖ Policją
- ❖ Sądem Rodzinnym oraz kuratorami społecznymi
- ❖ Szkołami
- ❖ Organizacjami społecznymi

- ❖ Radą Gminy
- ❖ Sołtysami
- ❖ Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Współpraca rozwija się na dobrym poziomie. Polega między innymi na wymianie informacji, podejmowaniu wspólnych interwencji, udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej.

System pomocy społecznej w gminie

Jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Trzebielinie.

Celem działalności Ośrodka jest m. in. umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie realizuje zadania związane z przyznawaniem pomocy rzeczowej i finansowej osobom kwalifikującym się do jej udzielenia w myśl przepisów ustawy o pomocy społecznej, świadczy usługi opiekuńcze u osób potrzebujących tego rodzaju wsparcia, załatwia formalności związane z kierowaniem mieszkańców gminy do domów pomocy społecznej, zapewnia ubranie i schronienie osobom tego pozbawionym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również inne zadania spoza zakresu pomocy społecznej - prowadzi sprawy dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzi również postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz stypendia i zasiłki szkolne.

Tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca również pomoc w formie dodatków mieszkaniowych dla rodzin, które ponoszą wysokie opłaty związane z utrzymaniem mieszkania w stosunku do posiadanych dochodów.

Tabela 7. Liczba zasiłkobiorców oraz wydatkowane środki na wypłatę dodatków mieszkaniowych w latach 2011 – 2012 w gminie Trzebielino.

	Liczba rodzin	Wydatkowane środki
Rok 2011	36	31000
Rok 2012	33	31476

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Tabela 8. Rodzaje i formy świadczeń realizowanych przez GOPS w ramach pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne		Świadczenia niepieniężne	
<i>Wypłacane w ramach zadań zleconych</i>	<i>Wypłacane w ramach zadań własnych</i>	<i>Realizowane w ramach zadań zleconych</i>	<i>Realizowane w ramach zadań własnych</i>
zasiłki celowe z tyt. klęski żywiołowej	zasiłki stałe i okresowe	specjalistyczne usługi opiekuńcze	praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne
	zasiłki celowe	ubezpieczenie zdrowotne	schronienie, posiłek, niezbędne ubranie
	zasiłki celowe z tyt. zdarzenia losowego		pomoc rzeczowa
	zasiłki celowe na zakup żywności w ramach programu rządowego		dożywianie dzieci

			usługi opiekuńcze
			skierowanie i odpłatność za dom pomocy społecznej
			interwencja kryzysowa
			sprawienie pogrzebu
			składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie, ustawa o pomocy społecznej

Tabela 9 . Wydatki na pomoc społeczną w gminie Trzebielino w latach 2011- 2012

Zadanie	Rok 2011	Rok 2012
Zasiłki pieniężne	256000	283500
Zakup posiłków dla dzieci i dorosłych	114387	113417
Oплата za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej	102633	105716

Źródło: sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Grupy docelowe wymagające wsparcia w ramach pomocy społecznej

Proces rozwiązywania problemów społecznych nie może odbywać się bez udziału lokalnej społeczności. Oznacza to konieczność partnerstwa sektora publicznego ze społeczeństwem, a w ich ramach inicjowanie i podejmowanie społecznego dialogu. Jednym z rezultatów tak pojmowanego procesu integracji społecznej jest identyfikacja grup społecznych wymagających wsparcia w ramach pomocy społecznej.

W gminie Trzebielino są to:

- ❖ osoby długotrwale bezrobotne, zwłaszcza osoby z rodzin dotkniętych podwójnym bezrobociem, bez prawa do zasiłku; oraz kobiety w wieku po 40

roku życia, należy podjąć działania zmierzające do ponownego włączenia ich w życie gminy, a zwłaszcza przywrócenia na rynek pracy;

- ❖ osoby niepełnosprawne i chore psychicznie - na terenie gminy należy przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji społecznej poprzez włączanie niepełnosprawnych w życie społeczno- gospodarcze gminy oraz poszerzanie różnych form wsparcia środowiskowego i ofert pomocy i konsultacji psychologicznych i psychiatrycznych;
- ❖ osoby starsze – zwłaszcza w wieku sędziwym, samotne, szczególnie narażone na marginalizację i wykluczenie społeczne – należy podjąć działania zmierzające do zmiany wizerunku człowieka starego jako jednostki czynnej społecznie oraz poszerzyć formy wsparcia środowiskowego;
- ❖ osoby uzależnione oraz współuzależnione od alkoholu i środków psychoaktywnych – konieczne jest dalsze rozwijanie programów profilaktycznych oraz terapii dla osób i rodzin osób uzależnionych oraz podniesienie świadomości członków rodzin dot. problemu współuzależnienia oraz jego negatywnych skutków;
- ❖ dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją ze szczególnym uwzględnieniem rodzin patologicznych – należy rozszerzyć oferty świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych oraz wdrażać nowe projekty i programy z zakresu terapii i psychoterapii oraz profilaktyki środowiskowej.

Rozdział IV. Kierunki rozwoju gminy Trzebielino

Analiza SWOT

Analiza wskazuje mocne strony i szanse gminy , które można wykorzystać przy realizacji celów strategicznych. Przedstawia także słabe strony i zagrożenia, które należy brać pod uwagę zakładając cele strategiczne i szczegółowe.

Do opracowania mocnych i słabych stron problematyki pomocy społecznej na terenie Gminy Trzebielino zastosowano analizę SWOT jako dobre narzędzie do określania celów strategicznych. Nazwa SWOT pochodzi od słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Dane do analizy SWOT zostały zestawione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie. W poniższej analizie odniesiono się głównie do kwestii pomocy społecznej.

Mocne strony	Słabe strony
• wykwalifikowany personel Ośrodka, • prowadzenie pracy socjalnej i działań socjalnych, • profesjonalne przygotowanie kadry pomocy społecznej do pracy z osobami wymagającymi wsparcia, • stałe p-odnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej • właściwy przepływ informacji między instytucjami pomocy społecznej, • poparcie działań i dobra współpraca z samorządem, • dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi i Kościołem, • dobre wyposażenie informatyczne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie), • integracja mieszkańców w stanach zagrożeń zdarzeniami losowymi, • zapewnienie gorących posiłków wszystkim potrzebującym	• bezrobocie, brak miejsc pracy szczególnie dla kobiet • niskie płace, zubożałe społeczeństwo • niski poziom aktywności mieszkańców • brak integracji mieszkańców gminy • występujące patologie, w tym alkoholizm • duża liczba podopiecznych GOPS • niewystarczające środki własne z budżetu gminy na szybką znaczącą popraw stanów infrastruktury technicznej i społecznej • marginalizacja problemów osób starszych • zbyt mała ilość grup wolontariackich • brak infrastruktury, transportu dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych, • istnienie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej • zbyt niskie wynagrodzenia pracowników, niewspółmierne do wkładanego wysiłku i zaangażowania, • migracja zarobkowa młodych, wykształconych ludzi, wyludnianie się wsi,

- niskie kwalifikacje zawodowe znacznej części osób bezrobotnych,
- wysoki udział osób młodych wśród bezrobotnych,
- bierność bezrobotnych i osób korzystających z pomocy OPS i niewystarczający poziom aktywizacji bezrobotnych mieszkańców w zakresie podejmowania pracy,
- wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych, kobiet,
- brak reakcji dorosłych na przypadki niepożądanych zachowań społecznych,
- spadek liczby mieszkańców (niski przyrost naturalny),
- ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie,
- wzrastająca liczba osób w podeszłym wieku wymagających opieki,
- łatwość dostępu do używek dla osób niepełnoletnich, wzrastająca liczba osób nadużywających alkoholu,
- niewystarczająca troska rodziców o prawidłowy rozwój emocjonalny i fizyczny dzieci i młodzieży,

Szanse	Zagrożenia
• istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy, • wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej, • dostęp do możliwości korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków EFS (unijnych, rządowych), • jednostki pomocy społecznej są miejscem praktyk zawodowych, staży dla uczniów, studentów. • wolontariat, • rozwój agroturystyki, • podniesienie stopnia poziomu wykształcenia mieszkańców, • możliwości podnoszenia i rozszerzania kwalifikacji zawodowych • szansa pozyskania zewnętrznych środków wspierających rozwój przedsiębiorczości , infrastruktury i innych dziedzin życia społeczno – gospodarczego • szansa na wsparcie finansowe na działania inicjowane przez aktywne grupy społeczne • ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej	• utrzymujące się bezrobocie • migracja osób wykształconych • rozpad rodzin • niezrozumienie dla działań pomocy społecznej, • brak stabilności przepisów, • niewystarczające wsparcie państwa dla realizacji zadań pomocy społecznej • dekretowanie zadań bez pokrycia finansowego, • zniechęcenie mieszkańców do pracy społecznej, • brak pomieszczeń na lokale socjalne i mieszkania chronione, • rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej, • zagrożenie funkcjonowania rodziny poprzez uzależnienia, bezrobocie, długotrwałe ubóstwo i przemoc w rodzinie, • występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej, • trudny dostęp do zewnętrznych środków zasilania finansowego, • szybkie starzenie się społeczeństwa, • narastanie negatywnych zjawisk i patologii zachowań społecznych, • obojętność społeczeństwa na zachowania patologiczne, • niekorzystne wzorce zachowań (agresywność) płynące z mediów, Internetu, gier komputerowych,

	• opieszałość sądów w sprawach związanych z uregulowaniem spraw i sytuacji dziecka w rodzinie,

Przystępując do opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych należy precyzyjnie określić zakres pomocy społecznej oraz zdefiniować szczegółowy podział zadań realizowanych w ramach każdego ze szczebli administracyjnych.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2013r., poz. 182 z późn. zmianami) wskazuje zadania realizowane w zakresie pomocy społecznej:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- pracę socjalną, rozumianą jako działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Obowiązek wykonania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami.

Gmina i powiat, obowiązane zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, pomimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Misja i założenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Misję Strategii można ująć jako :

Gmina Trzebielino dąży do poprawy standardu życia swoich mieszkańców oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu .

Cel strategiczny 1:

Przeciwdziałanie bezrobociu i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych pozostawania bez pracy.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania zatrudnienia.
2. Pobudzanie aktywności bezrobotnych w działaniach służących ich usamodzielnianiu.
3. Niwelowanie psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin.

Kierunki działania :

1. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie informacji o wolnych miejscach pracy, szkoleniach, usługach w zakresie poradnictwa zawodowego
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami długotrwale bezrobotnymi na bazie kontraktów socjalnych. Udzielanie wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa, i wsparcia oraz zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy,
3. Praca socjalna z indywidualnym przypadkiem, rodziną oraz grupą.
4. Wsparcie finansowe rodzin dotkniętych problemem bezrobocia oraz pomocą w naturze w szczególności w postaci gorących posiłków, dzieci z rodzin osób pozostających bez zatrudnienia.
5. Realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
6. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy.

7. Współdział w programach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanych przez instytucje rynku pracy czy organizacje pozarządowe.

8. Stały monitoring ofert programowych mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

Podmioty realizujące :

Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Partnerzy :

Organizacje i Stowarzyszenia,

Źródła finansowania :

środki budżetowe, środki własne gminy, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego

Cel strategiczny2:

Wspieranie rodzin i budowa systemu pomocy rodzinie.

Cele szczegółowe

1. Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych poprzez odtworzenie, wzmocnienie funkcji rodziny oraz ról rodzinnych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami ,
3. Pomoc młodzieży w życiowym usamodzielnieniu poprzez nabycie umiejętności społecznych umożliwiających prawidłową adaptację społeczną oraz integrację ze środowiskiem,
4. Przeciwdziałanie szerzeniu się postaw destrukcyjnych , agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży.

Kierunki działania

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo –wychowawczym.
2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana przez GOPS:

- z systemu pomocy społecznej
- z systemu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- z systemu dodatków mieszkaniowych,
- z systemu stypendiów socjalnych.

3.Promocja rodziny poprzez tworzenie systemu ulg dla rodzin wielodzietnych.

4.Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci i młodzieży.

5. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi .

6. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR , PCK, PARPA i inne).

7.Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej się, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom,

8. Wspieranie działań mających na celu tworzenie na terenie gminy świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych.

9. Organizacja pomocy w formie usług asystenta rodziny.

Podmioty realizujące :

Urząd gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Partnerzy :

Organizacje i Stowarzyszenia,

Źródła finansowania :

środki własne gminy, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego

Termin realizacji : od 2013 do 2020r.

Cel strategiczny 3:

Poprawa jakości życia ludzi starszych oraz wspieranie aktywności ludzi w podeszłym wieku i ich rodzin .

1. Cele szczegółowe :

1. Jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do egzystencji w swoim naturalnym środowisku .
2. Zapewnienie wsparcia osobom starszym , niezdolnym do samodzielnej egzystencji .
3. Zaktywizowanie osób starszych na rzecz środowiska .

Kierunki działania :

1. Wykorzystanie potencjału intelektualnego, doświadczenia życiowego oraz czasu jakim dysponują osoby starsze poprzez zagospodarowanie czasu wolnego emerytów i rencistów oraz osób wobec, których ukierunkowane są te działania.
2. Zachęcanie do korzystanie przez osoby starsze z zajęć i turnusów rehabilitacyjnych
3. Wspieranie działań mających wpływ na aktywizację społeczną osób starszych.
4. Aktywizacja środowiska ludzi starszych i wzmocnienie więzi międzypokoleniowej.
5. Promocja zdrowia seniora i na dłuższe utrzymanie ich sprawności fizycznej i intelektualnej.

Podmioty realizujące :

Biblioteka Gminna ,Rady sołeckie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Partnerzy :

Organizacje i Stowarzyszenia,

Źródła finansowania :

środki własne gminy, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego

Termin realizacji : od 2013 do 2020r.

Cel strategiczny 4

Zmniejszenie marginalizacji społecznej oraz zapewnienie godnego życia osobom niepełnosprawnym .

Cele szczegółowe

1. Zapobieganie skutkom niepełnosprawności poprzez zapewnienie osobom uprawnionym łatwego dostępu do usług specjalistycznych i rehabilitacyjnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez rehabilitację dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
3. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia oferty wsparcia środowiskowego dla osób zaburzonych i chorych psychicznie.
- 4.. Wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie do aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.
5. Stwarzanie odpowiednich warunków do zachowania samodzielności życiowej osób niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie oraz osób psychicznie chorych.
6. Podejmowanie działań prowadzonych przez instytucje, organizacje oraz grupy społeczne mających na celu wsparcie członków rodzin osób chorych psychicznie i zaburzonych.
7. Likwidacja barier w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych w komunikowaniu się i dostępie do informacji i usług specjalistycznych.
8. Wspieranie rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności ,w szczególności rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym i dzieckiem wychowywanym przez rodziców niepełnosprawnych.
9. Wspieranie rodzin, w których występuje problem choroby psychicznej oraz zaburzeń psychicznych.
10. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i PFRON-em w celu realizacji gminnych programów osłonowych dla osób niepełnosprawnych.
11. Utworzenie ośrodka wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych, chorych psychicznie i upośledzonych.
- 12.Zwiększenie dostępu do informacji o instytucjach i organizacjach zajmujących się pomocą na rzecz osób chorych psychicznie i niepełnosprawnych

Kierunki działania :

1. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób chorych, chorych psychicznie i niepełnosprawnych ze środowiskiem – edukacja kadry pomocy społecznej.
2. Zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, psychiatrycznego, socjoterapeutycznego, zawodowego i socjalnego w tym:
 - inspirowanie i tworzenie grup samopomocowych integrujących osoby niepełnosprawne i chore psychicznie
 - zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz w razie potrzeb usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi świadczącymi usługi na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie
4. Propagowanie idei wolontariatu i zatrudnienia socjalnego na rzecz osób niepełnosprawnych.

Podmioty realizujące

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie, Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Bytowie, służba zdrowia z terenu gminy, Urząd Gminy w Trzebielinie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

Partnerzy :

PFRON

Źródła finansowania :

środki własne gminy, środki PFRON, środki z Funduszu Europejskiego

Termin realizacji : 2013-2020

Cel strategiczny 5

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój aktywności społecznej

Cele szczegółowe

1. Tworzenie warunków do rozwoju dialogu społecznego.
- 2.. Integracja lokalnej społeczności.
3. Zapobieganie bezdomności

Kierunki działania

1. Edukacja obywatelska.
2. Organizowanie cyklicznych spotkań i zebrań w sołectwach.
3. Poszerzenie oferty kulturalnej i sportowej dla osób dorosłych i starszych wiekiem.
4. Organizowanie i wdrażanie programów zwiększających aktywność obywatelską.
5. Tworzenie Klubów Seniora.
6. Organizowanie imprez integracyjnych dla mieszkańców gminy.
7. Realizacja Programów Aktywności Lokalnej.
8. Realizowanie programów dotyczących integracji społecznej osób niepełnosprawnych.
9. Przeciwdziałanie bezdomności.

Podmioty realizujące

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Trzebielinie

Partnerzy :

Rady sołeckie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

Źródła finansowania :

środki własne gminy, środki zewnętrzne np. środki z Funduszu Europejskiego

Termin realizacji : 2013-2020

Cel strategiczny 6:

Zapewnienie równego dostępu do służby zdrowia i organizowanie wsparcia na rzecz osób i rodzin zagrożonych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

Cele operacyjne :

- Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów alkoholowych.
- Rozwój edukacji publicznej i szkolenia różnych zawodów w zakresie problemów alkoholowych .

Kierunki działania :

1. Promowanie zdrowego stylu życia.
2. Opracowywanie programów zdrowotnych.
3. Realizacja zadań przewidzianych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii:
 - wypracowanie modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, kuratorów i terapeutów na rodziny dotknięte problemem alkoholowym
 - szczegółowe kierunki w zakresie profilaktyki i łagodzenia skutków uzależnień zawarte są w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowanym corocznie przez członków GKRPA.
 - Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin .
4. Zapobieganie oraz powstrzymywanie zjawiska przemocy w rodzinie:
 - realizacja programu odnoszącego się do przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - pozyskanie mieszkań socjalnych na terenie gminy dla ofiar przemocy,
 - upowszechnianie informacji o problemie przemocy rodzinnej oraz o możliwościach uzyskania pomocy,
 - działalność zespołu interdyscyplinarnego.

5. Wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych w środowiskach wychowawczych

Sposób realizacji :

- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Wdrażanie metod pracy w rodzinie alkoholowej poprzez programy terapeutyczne realizowane w szkołach.
- Uświadamianie i informowanie społeczeństwa o istocie problemu – pogadanki, prelekcje , świadectwa

Spodziewane efekty

- Wzrost świadomości społecznej o chorobie alkoholowej, wychodzenie z uzależnienia i zmiana w życiu rodzin i osób współuzależnionych przez lepsze zrozumienie choroby i wdrażanie nowych metod terapeutycznych

Podmioty realizujące :

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie

Partnerzy :

Szkoły, organizacje samorządowe, Biblioteka Gminna

Źródła finansowania :

środki własne gminy, środki z budżetu wojewody.

Termin realizacji: od 2013r.

Cel strategiczny 7.

Zwiększenie kompetencji mieszkańców poprzez rozwój usług edukacyjnych i społecznych

Cele szczegółowe

1. Stworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. Aktywizacja młodzieży i dorosłych w zakresie edukacji.
3. Tworzenie warunków do uspołecznienia dzieci i młodzieży.

Kierunki działania

1. Rozszerzenie oferty zajęć kulturalnych dla dzieci i młodzieży prowadzonych w świetlicach wiejskich.
2. Rozszerzenie oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.
3. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym poprzez tworzenie ośrodków przedszkolnych.
5. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.
6. Rozszerzenie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym.

7. Realizacja projektów ukierunkowanych na edukację ludzi dorosłych, w tym starszych wiekiem.

Podmioty realizujące: GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, Biblioteka Gminna

Źródła finansowania: Budżet gminy, środki pomocowe

Cel strategiczny 8:

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie infrastruktury socjalnej i wzmacnianie kadry pomocy społecznej
2. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań:

1. Doksztalcanie kadr pomocy społecznej.
2. Zatrudnienie kadr pomocy społecznej zgodnie z wymogami ustawowymi.
3. Rozszerzanie oferty usług, w tym zatrudnianie asystentów rodziny i asystentów osoby niepełnosprawnej.
4. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie.
5. Rozwijanie współpracy pracowników pomocy społecznej i innych podmiotów w celu pozyskiwania środków pozabudżetowych na realizację projektów w obszarze pomocy społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznego.

Czas realizacji: od 2013r.

Rozdział V. System monitorowania Strategii

Prowadzeniem monitorowania, wdrażania Strategii oraz oceną zajmować się będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących

udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Monitorowanie poziomu zmian problemów społecznych w Gminie będzie odbywać się również za pomocą:

- ❖ Anonimowych ankiet sporządzanych przez pracowników pomocy społecznej na grupie losowo dobranych 100 osób spośród korzystających ze świadczeń pomocy społecznej 1 raz co dwa lata.
- ❖ Analizy rocznych sprawozdań merytorycznych i finansowych Ośrodka Pomocy Społecznej - 1 raz w roku.
- ❖ Analizy wywiadów przeprowadzanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej - 1 raz w roku.
- ❖ Pozyskiwania danych z powiatowego Urzędu Pracy w Bytowie dotyczących poziomu bezrobocia - 1 raz w roku.

ZAKOŃCZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych uwzględnia pojawiające się bieżące problemy społeczne jak i przewidywanie występowania nowych. Podkreślono konieczność skutecznego koordynowania i współpracy lokalnej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Wskazane cele strategiczne nie zamykają katalogu spraw do rozwiązania. Instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych nabierają coraz większego znaczenia w związku z zapotrzebowaniem na usługi pomocowe. Propozycje realizacji poszczególnych celów strategii leżą w gestii gminy, jednakże muszą uwzględniać występujące potrzeby oraz lokalne możliwości organizacyjne i finansowe. Decyzje władz lokalnych mają duży wpływ na codzienne życie mieszkańców gminy. Konieczne jest, więc, by władze lokalne sukcesywnie włączały kwestie dotyczące problemów społecznych nurtujących nasze środowisko w zakres swych priorytetowych działań decyzyjnych. Przyjęte założenia, cele szczegółowe oraz ogólne, niewątpliwie przyczynią się do zauważalnych zmian w życiu społeczności lokalnej, które w coraz większym zakresie będzie posiadało cechy społeczeństwa obywatelskiego.

